

# Uebinar për vendet kandidate: Zhvillimet kryesore në mësimin bazuar në punë (MBP) që nga Samiti i Rigës

Aleanca Evropiane për Praktikantët

— 4 shtator 2020

Në një normalitet të ri, Fondacioni Evropian i Formimit Profesional (ETF) dhe Aleanca Evropiane për Praktikantët (EAfA) organizuan seminarin e 5-të rajonal, në një format uebinari, për të diskutuar zhvillimet e politikës në praktikantët dhe mësimin bazuar në punë (MBP) në vendet kandidate të BE-së. Rreth 70 pjesëmarrës u bashkuan me evenimentin në internet duke përfshirë anëtarë të EAfA, grupe interesi në nivel BE-je, partnerë socialë, përfaqësues nga Rrjeti Evropian i Praktikantëve dhe grupe të tjera interesi të rëndësishme në sektorin evropian të arsimit dhe formimit profesional (AFP).

**Xavier Matheu de Cortada**, Drejtor i Njesisë së Politikave, Fondacioni Evropian i Formimit Profesional (ETF), filloi përshkrimin duke reflektuar mbi zhvillimet e vendeve kandidate që prej deklaratës së Rigës 2015, në të cilën u ra dakord për një seri të re objektivesh afatmesme (OAM) për periudhën 2015-2020 në ofrimin e AFP-së. Sot, vendet kandidate kanë bërë progres mbresëlënës në të gjitha fushat e përcaktuara nga Deklarata, ndërsa demonstrojnë një interes të konsiderueshëm dhe në rritje për MBP-në.

**Norbert Schöbel**, Drejtues i Ekipit, Drejtorja e Përgjithshme për Punësimin, Çështjet Sociale dhe Përfshirjen, Komisioni Evropian, theksoi politikën e reja evropiane në fushat e punësimit dhe aftësive të rinjve, si dhe rritjen dhe përtëritjen e kualifikimeve të rriturve, duke përfshirë Mbështetjen e Punësimit të Rinjve dhe Paktin e ri për Aftësitë brenda Aftësive të Re të Aftësive për Evropën. EAfA, një rrjet me 300 anëtarësh ku bëjnë pjesë shumë grupe interesi, qëndron i përkushtuar për të forcuar cilësinë, furnizimin dhe imazhin e praktikave në Evropë dhe për të promovuar lëvizshmërinë e praktikantëve.

## PANELI I PARË MBI ZHVILLIMET KYÇE NË SHQIPËRI DHE MAQEDONINË E VERIUT

Diskutimi i parë i panelit u përqendrua në reformat e fundit kombëtare në Shqipëri dhe Maqedoni, ku morën pjesë Ejvis Gishti, Drejtor i Përgjithshëm i Agjencisë Kombëtare të Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve të Shqipërisë, Ministria e Financave dhe Ekonomisë së Shqipërisë, dhe nga Zoran Jovceviski, Këshilltar nga Qendra Profesionale dhe Arsimore "Goce Delcev" e Maqedonisë së Veriut. Të dy përfaqësuesit theksuan arritjet kryesore në zhvillimin dhe zbatimin e MBP-së, duke përfshirë reformat dhe rregulloret e reja, zhvillimin e arsimit të dyfishtë dhe rolin e përbashkët të shkollave dhe kompanive.





European  
Commission

## SHQIPËRIA

- Strategjia e re për punësimin dhe aftësitë 2014-2020 u zgjat deri në vitin 2022. Strategjia synon të forcojë lidhjet midis të mësuarit dhe punës, duke lehtësuar tranzicionin nga arsimit në punë.
- Në vitin 2017, u zbatua një kornizë e re ligjore kombëtare, që përcaktonte standardet e cilësisë, procedurat dhe përgjegjësitë për të gjitha grupet e interesit të përfshira në zhvillimin dhe zbatimin e MBP-së.
- Një përfshirje më e fortë e partnerëve socialë është parashikuar përmes riaktivizimit të Këshillit Kombëtar të AFP-së në vitin 2019 dhe përfaqësimit më të fortë të sektorit privat në bordet e ofruesve.
- Janë bërë gjithashtu plane për të ngritur deri në 10 komitete sektoriale (KS). Për momentin, KS-ja e parë është ngritur si projekt pilot.

## MAQEDONIA E VERIUT

- Që nga viti 2015, janë reformuar të dyja drejtmet trevjeçare dhe katërvjeçare të arsimit profesional, duke forcuar elementin e MBP-së. Kursi katërvjeçar përbën rreth 90% të totalit të studentëve të AFP-së.
- U miratua një koncept për një proces MBP-je, i cili synon të japë informacione dhe udhëzime bazë për zbatimin e AFP-së dhe MBP-së.
- Po inkurajohet bashkëpunim më i fortë midis shkollave dhe kompanive, veçanërisht për t'u siguruar që kualifikimet të pasqyrojnë nevojat e bizneseve.
- U miratua një program për shëndetin dhe sigurinë në punë, i cili parashikon që të gjithë praktikantët t'i nënshtrohen formimit profesional të detyrueshëm para se të fillojnë pjesën e MBP-së të programit të tyre.

## PANELI I DYTË MBI ZHVILLIMET KRYESORE NË MAL TË ZI, SERBI DHE TURQI

Diskutimi i panelit të dytë nënvizoi zhvillimet e fundit të politikave në Mal të Zi, Serbi dhe Turqi dhe në të morën pjesë Ana Marković, Shefe e Departamentit për Arsim dhe Mbështetje të Anëtarëve nga Bashkimi i Punëdhënësve të Malit të Zi, Mirjana Kovačević, Shefe e Qendrës për Arsim, Drejtoreshë e Akademisë, nga Dhoma e Tregtisë dhe Industrisë së Serbisë dhe Süleyman Akgül, Shef i Departamentit të Arsimit Profesional të Bazuar në Punë nga Drejtoria e Përgjithshme e AFP-së, Ministria e Arsimit Kombëtar të Turqisë.

Të tre përfaqësuesit prezantuan progresin e bërë në fushat e arsimit të dyfishtë dhe bashkëpunimit publik-privat dhe në miratimin e MBP-së, duke përfshirë reforma dhe rregullore të reja.

### MALI I ZI

- Ligji për arsimin profesional (2017) u ndryshua për të përfshirë: të drejtat dhe detyrimet e partnerëve të AFP-së; kontratë me shkrim mes praktikantit dhe shkollës; pagë minimale për praktikantët; si dhe programe të akredituara trajnimi për trajnuesit brenda kompanisë.
- Statistikat tregojnë se numri i nxënësve në arsimin e dyfishtë 3-vjeçar është rritur vazhdimisht që nga viti 2017.
- Roli i shoqatave të punëdhënësve do të forcohet në lidhje me akreditimin e vendeve të punës dhe vlerësimin e studentëve.

### SERBIA

- Dy ligje kyçe për arsimin e dyfishtë u implementuan plotësisht në shtator 2019. Një ndryshim i vitit 2020 synonte të lehtësonte pjesëmarrjen e kompanive në programet WBL.
- U zhvillua një masterplan i quajtur "Implementimi i Arsimit të Dyfishtë". Plani përfshin informacion mbi procesin, përgjegjësitë dhe monitorimin e arsimit të dyfishtë.
- Është prezantuar një analizë kosto-përfitime e cila do të përdoret për të tërhequr më shumë kompani për të marrë pjesë në arsimin e dyfishtë.

### TURQIA

- Trajnimi i praktikës u përfshi në kornizën e arsimit të detyrueshëm dhe qendrat e arsimit profesional u ristrukturuan si institucione zyrtare të arsimit të mesëm.
- U prezantua mbështetja publike financiare për të mbështetur kompanitë që punësojnë praktikantët.
- U regjistruan me kamerë provimet teorike në internet të Journeyman dhe Mastership dhe provimet e aftësive.
- U zhvillua një analizë e kostove-përfitimeve në gjysmën e parë të vitit 2020 në bashkëpunim me ETF-në.

## NDËRHYRJET KYÇE NGA STEFAN THOMAS (ETF) DHE SAFET GËRXXHALIU (FORUMI I INVESTIMEVE TË DHOMAVE TË BALLKANIT PERËNDIMOR 6)

Nën dritën e progresit të dukshëm të arritur që nga deklarata e Rigës pesë vjet më parë, ETF-ja vlerësoi vendet kandidatë për përpjekjet e tyre dhe arritjet e rëndësishme të arritura. **Stefan Thomas**, specialist në Politikën dhe Sistemet e AFP-së pranë ETF-së, theksoi se si, tani më shumë se kurrë, është e rëndësishme të sigurohet një monitorim i ngushtë dhe bashkëpunim i mirë i grupeve të interesit. **Safet Gërxhaliu**, Sekretari i Përgjithshëm i Forumit të Investimeve të Dhomave të Ballkanit Perëndimor 6, përsëriti rëndësinë e bashkëpunimit dhe dialogut në partneritetet publike-private. Për të mundur tranzicione më të buta mes arsimit dhe vendeve të punës, nevojitet



më shumë ndërgjegjësim në lidhje me mundësitë e AFP-së në komunitetin e biznesit dhe te të rinjtë dhe prindërit e tyre.



Oliver Diehl

*"Në kohë trazirash ekonomike, sektori i AFP-së ka vërtetuar vazhdimisht se ka sjellë shpëtim"*

**Oliver Diehl**, Ndihmës-Shefi i Divizionit të Presidencës së BE-së, Ministria Federale e Arsimit dhe Kërkimit, Gjermani

## PRESIDENCA E BE-SË NË TË ARDHMEN - E ARDHMJA E MBP-së DHE E PRAKTIKAVE NË EVROPË

**Oliver Diehl**, Ndihmës-Shefi i Divizionit të Presidencës së BE-së, Ministria Federale e Arsimit dhe Kërkimit, Gjermani, theksoi përparësitë e presidencës aktuale për AFP-në: një AFP inovative dhe fleksibël, një kulturë e re dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës, ekologji dhe AFP e gjelbër dhe ndërkombëtarizim. Dr. Diehl vuri në dukje me optimizëm potencialin e AFP-së për të qenë shumë e adaptueshme dhe për këtë arsye në gjendje të mbështesë Evropën për rritjen dhe përtëritjen e kualifikimeve të forcës së saj punonjëse dhe për të ndihmuar në nxitjen e një rimëkëmbjeje ekonomike post-pandemike.

## KONKLUZIONET DHE NJË FTESË PËRFUNDIMTARE

Duke marrë fjalën për herë të fundit, **Xavier Matheu de Cortada** deklaroi angazhimin e ETF-së për të kontribuar plotësisht në objektivat e politikës evropiane dhe se do të vazhdojë të mbështesë rritjen e pjesëmarrjes së vendeve candidate. **Norbert Schöbel** e mbylli duke theksuar se sa e rëndësishme është AFP-ja në normalitetin e ri dhe mirëpriti inovacionet që ishin paraqitur gjatë uebinarit - veçanërisht analizat e paraqitura të kostove dhe përfitimeve. Në fund, u bë një ftesë për të gjithë pjesëmarrësit për evenimentin e EAFa, Java Evropiane e Aftësive Profesionale, në datat 9–10 nëntor: *Praktikat dhe tranzicioni i dyfishtë i gjelbër dhe dixhital: sfidat dhe mundësitë përpara.*

Pjesëmarrësit janë të ftuar të ndjekin evenimentet në internet të [Javës Evropiane të Aftësive Profesionale 2020, 9-13 nëntor](#). #DiscoverYourTalent #EU VocationalSkills

#ApprenEU

Gjeni më shumë informacion në lidhje me Javën Evropiane të Aftësive Profesionale (EVSW) [këtu](#) Bashkohuni në grupin tonë në LinkedIn [këtu](#)

Regjistrohuni për të marrë buletin tonë informativ tremujor të EAFa

- Anëtarët e EAFa [këtu](#)
- Jo-anëtarët e EAFa [këtu](#)